

La Fundació Josep Pla rep els manuscrits de les obres publicades per l'autor baixempordanès a l'Editorial Selecta

 larepublica.cat/minut-a-minut/la-fundacio-josep-pla-rep-els-manuscrits-de-les-obres-publicades-per-lautor-baixempordanes-a-leditorial-selecta-2

28 de gener de 2023

PRIVACITAT

ACN Palafrugell – La Fundació Josep Pla a Palafrugell (Baix Empordà) ha rebut aquest migdia més de trenta volums de manuscrits i mecanoscrits de l'autor baixempordanès. Són els originals d'obres [...]

Agències 28/01/2023

ACN Palafrugell – La Fundació Josep Pla a Palafrugell (Baix Empordà) ha rebut aquest migdia més de trenta volums de manuscrits i mecanoscrits de l'autor baixempordanès. Són els originals d'obres de Pla publicades entre el 1949 i el 1962 per l'Editorial Selecta, que ha conservat l'arxiu durant tots aquests anys. La Col·lecció Cruzet-Borràs es trobava en mans de descendents de Sebastià Borràs, director de la llibreria Catalunya (amb la qual es fusionà l'editorial el 1986). Segons detalla el director de la fundació, Francesc Montero, aquesta “és la cessió més important de materials d'autoria planiana des de la donació dels manuscrits de l'Obra Completa de Destino, a principis dels anys noranta del segle passat”.

La signatura del conveni ha anat a càrrec del president de la Diputació de Girona i del Patronat de la Fundació Josep Pla, Miquel Noguer, i de la dona i les filles de l'últim propietari, Sebastià Borràs. Una de les seves filles, Xantal Borràs, explica que arran de la mort del pare van decidir cedir l'arxiu perquè veien que “era important que estigués s a disposició dels qui s'hi dediquen”. I afegeix: “Nosaltres no sabíem com administrar-los i el professor Manel Llanas ens va ajudar amb aquest procés”.

En l'acte, també hi han participat l'alcalde de Palafrugell, Joan Vigas; el conseller de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya, Joaquim Nadal; el director de la Fundació Josep Pla, Francesc Montero; el director de la Càtedra Josep Pla de la Universitat de Girona i patró de la Fundació Josep Pla, Xavier Pla; l'editora del llibre *Amb les pedres disperses. Cartes 1946-1962*, volum elaborat a partir de la correspondència entre Josep Pla i Josep M. Cruzet, Maria Josepa Galofré, i el professor de la Universitat de Vic, Manuel Llanas.

El Fons Editorial Selecta. Col·lecció Cruzet-Borràs

Entre 1946 i 1962, l'escriptor Josep Pla va mantenir una relació molt important amb l'Editorial Selecta i el seu editor, Josep M. Cruzet, amb la qual a partir de 1949 va començar la publicació d'un nombre considerable d'obres, moltes inèdites fins llavors.

Els originals manuscrits d'aquestes obres es trobaven en un primer moment en mans de l'editor i propietari de l'Editorial Selecta, Josep M. Cruzet i a posteriori van passar a la família Borràs, propietària de la llibreria Catalònia amb qui Cruzet es va fusionar. Recentment, s'ha pogut gestionar la cessió dels materials a la Fundació Josep Pla, amb l'objectiu que la comunitat de lectors i, especialment, estudiosos i investigadors, puguin accedir al seu contingut i aprofundir així en el coneixement de l'obra de Pla i, més concretament, en els seus processos d'escriptura.

El Fons Editorial Selecta. Col·lecció Cruzet-Borràs, que acull el Centre de Documentació de la Fundació Josep Pla, està format pels continguts següents: dinous llibres i dos textos breus en format original autògraf; sis volums que alternen contingut majoritàriament mecanoscrit amb original autògraf; quatre volums de galerades amb esmenes autògrafes de Pla; quatre volums mecanoscrits i documentació variada que inclou fotografies, correspondència i documentació editorial, entre d'altres.

El material més rellevant és el format pels manuscrits i mecanoscrits amb autògrafs originals de Josep Pla. En total, més de trenta paquets amb volums de Josep Pla que, tot i que no es tracta de material inèdit, no s'havien pogut consultar mai fins ara.

Hi consten manuscrits de textos tan rellevants de la producció planiana com 'Contraban', 'Les hores', 'Girona', 'un llibre de records', 'Cartes d'Itàlia', 'Nocturn de primavera', 'Pa i raïm', 'Les illes', 'Llagosta i pollastre' o 'Week-end d'estiu a New York', que no s'havien pogut veure fins ara, i que podran ser posats a disposició d'estudiosos i lectors de l'obra de Pla.

Els materials del Fons Editorial Selecta. Col·lecció Borràs-Boix corresponen a un període de "plenitud creativa de l'escriptor", i de compromís total amb la cultura catalana, escrits en el marc del seu projecte de salvar el seu món de l'oblit, preservant-ne la memòria a través d'una literatura intel·ligible i a l'abast de qualsevol públic.

Al mateix temps, cal tenir en compte que aquest projecte també tenia l'esperit de recuperar la presència pública de la literatura catalana, un objectiu en el qual Josep M. Cruzet va tenir una importància cabdal. En aquest aspecte, cal destacar que aquests materials són originals previs a la censura, amb la qual cosa la documentació cedida podrà aportar molta informació sobre l'obra de Pla, i com l'autor s'enfrontava al context de repressió imposada per la dictadura franquista.

Posats al costat dels materials de què ja disposa la Fundació Josep Pla, corresponents a l'edició de l'Obra Completa de Destino, són molt rellevants per aprofundir en el coneixement de l'obra de Pla i el seu procediment d'escriptura, a l'hora que serveixen per reivindicar tota una etapa de la seva producció, molt vinculada a la relació amb Josep M. Cruzet.

En els pròxims mesos, des de la Fundació Pla s'inventariarà, catalogarà i digitalitzarà el contingut del fons amb la voluntat, per un costat, de garantir-ne la conservació i preservació i, de l'altre, d'oferir-lo a la comunitat de lectors i investigadors. El director de la Fundació Josep Pla, Francesc Montero, detalla que "hi ha unes 6.000 pàgines per digitalitzar", però aclareix que la voluntat és "posar-ho en pocs mesos a l'abast dels estudiosos".

Josep Pla i l'Editorial Selecta

Passada l'etapa més ferotge de repressió franquista durant la primera postguerra, i després del final de la Segona Guerra Mundial, a la segona meitat de la dècada dels quaranta del segle passat la cultura catalana va entrar en un moment especialment delicat i complex. Amb l'objectiu de mantenir-se al poder i esvaïr les eventuais intencions dels aliats d'una intervenció a Espanya per derrocar el règim franquista, a banda d'altres mesures, Franco va decidir aixecar de forma molt tènue la prohibició de publicar llibres en català, òbviament sempre amb la prèvia autorització de la censura.

En aquell context, a finals dels anys quaranta, i especialment durant els anys cinquanta, Josep Pla i Josep M. Cruzet, editor de l'Editorial Selecta, es van llançar a la publicació massiva d'obres amb la intenció de contribuir a la recuperació de la presència pública de la literatura catalana i del públic lector. Com a resultat, Josep Pla va publicar un total de vint-i-dos títols a la col·lecció Biblioteca Selecta, que a partir de 1956 es van enllaçar amb els 29 títols de les seves primeres Obres Completes. En aquestes darreres, alguns volums coincidirien amb els anteriors ja publicats a l'editorial, mentre que altres, en un procés incessant de reelaboració i reescriptura de la seva obra, van ser reelaborats a partir de materials ja publicats.

A mesura que passaven els anys, i com testimonia la seva correspondència, la relació entre Pla i Cruzet es va anar consolidant fins a esdevenir una total complicitat i comunió d'interessos, així com una sincera amistat. En el projecte comú de recuperar la presència pública de la literatura catalana, durant els anys cinquanta Pla no només es va convertir en l'autor emblemàtic de l'editorial, sinó en home de confiança i orientador de l'editor. D'aquesta manera, la relació va contribuir decisivament, malgrat tots els condicionants imposats per la dictadura franquista, a posar els fonaments de la recuperació d'una incipient normalitat cultural a Catalunya, que va cristal·litzar en les dècades següents.

En el moment de plenitud del projecte d'Obres Completes de Pla, i en un moment en el qual s'augurava un canvi d'etapa del règim, el projecte de l'Editorial Selecta va quedar estroncat pel traspàs de Josep M. Cruzet. De forma sobtada, acabava així una relació estreta i còmplice, que no va poder seguir donant els seus fruits a la literatura i a la cultura catalana. Pocs anys més tard, Josep Pla emprendria un nou projecte d'Obra Completa, ara ja amb Ediciones Destino de Josep Vergés.

No obstant això, aquesta circumstància no va impedir que la figura de l'editor Josep M. Cruzet quedés ja associada a la figura i obra de Josep Pla com el seu primer gran editor i un dels seus amics de maduresa més importants.

Opinió

Tornar al 30 de gener

Josep Costa 30/01/2023

Troba't malament, però fes-ho en castellà

Carme Garau 29/01/2023

31 de gener: un dia clau

Col·lectiu de Mossos Guillerries 28/01/2023

El xantatge (fake) socialista

Xavier Martinez 27/01/2023

Som “competents” com a “electors”?

Joan Manzano 26/01/2023

><

Editorial

La guerra civil independentista atorga tot el poder al PSC

Una cosa és clara: Espanya és irreformable. O superem els partits independentistes o serem liquidats com a poble [Llegir més >](#)

Els més llegits

L'Ull de Dèu

[Jaume Giró: el conseller revelació que s'ha fet seva la denúncia de l'espoli fiscal](#)

[Serà Lluç Salellas el proper alcalde de Girona?](#)

[La solució d'Otegi i Junqueras: Esperar fins a l'infinit que Espanya negociï](#)

Minut a minut

14:25

[Movistar es proposa fer arribar cobertura 5G o banda ampla a tot Catalunya en els pròxims dos anys](#)

14:07

[L'Ajuntament de Reus trenca la negociació del Centre Catòlic amb l'Arquebisbat perquè posa condicions "inassumibles"](#)

14:04

['As bestas' guanya el Premi RNE Sant Jordi a la millor pel·lícula estatal](#)

14:04

[El deute del sistema elèctric es va reduir un 17,8% el 2022, fins als 10.016 milions d'euros](#)

14:02

[El PSC diu que queden "serrells que no són menors" per a desencallar els pressupostos](#)

Segueix-nos

Publireportatge

El Pacte Nacional per la Llengua, un gran consens pel català